अनेन स्वतः सम्भविना वस्तुमात्रेण एतत्प्रतिपादिकाया भाविपरपुरुषोपभोगजनखचतादिगोपनरूपं वस्तुमात्रं व्यज्यते॥

"दिशि मन्दायते तेजो दक्षिणस्यां रवेरपि।
तस्यामेव रघोः पाण्ड्याः प्रतापं न विषेहिरे"॥

अनेन स्वतः सम्भविना वस्तुना रवितेजसो रघुप्रतापोऽधिक इति व्यतिरेकालङ्कारो व्यज्यते॥

"आपतन्तममुं दूरादूरीकृतपराक्रमः।
बलोऽवलोकयामास मातङ्गमिव केसरी"॥

अत्रोपमालङ्काररूपेण स्वतः सम्भविना व्यङ्ग्यकार्येन बलदेवः क्षणेनैव वेणुदारिणः क्षयं करिष्यतीति वस्तु व्यज्यते॥

"गाढकान्तदशनक्षतव्यथासङ्कटादरिवधूजनस्य यः।
ओष्ठविद्रुमदलान्यमोचयन्निर्दशन् युधि रुषा निजाधरं"॥

अत्र स्वतः सम्भविना विरोधालङ्कारेणाधरो निर्दष्टः शत्रवो व्यापादिताश्चेति समुच्चयालङ्कारो व्यङ्ग्यः॥

"सज्जेइ सुरहिमासो ण आपणेइ जुअइजनलक्खसहे।
अहिणअसहआरमुहे णअपल्लवपत्तणे अनङ्गस्स शरे"*॥

अत्र वसन्तः शरकारः कामो धन्वी युवतयो लक्ष्यं पुष्पाणि शरा इति कविप्रौढोक्तिसिद्धं वस्तु प्रकाशीभवन्मदनविजृम्भणरूपं वस्तु व्यनक्ति॥

---

* सज्जेइ इति। सज्जयति सुरभिमासो न चानयति युवतिजनलक्ष्यसहान्। अभिनवसहकारमुखान् नवपल्लवपत्तनाननङ्गस्य शरान्॥ इति सं॰॥ टी॰॥